

การเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีของบุคคลต่างรุ่น
และมีสภาพแวดล้อมทางสังคมต่างกัน

Changing Mores of Individuals of
Different Generation and Social Setting

โดย

นางสาวกมล เรียง อริยกะบุตร ศศบ.

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต
ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แผนกวิชาจิตวิทยา

พ. ศ. ๒๕๑๓

002269

116855 000

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนประกอบการศึกษา ตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

ศาสตราจารย์ ดร. น. น. น.

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ ดร. น. น. น. ประธานกรรมการ

ศาสตราจารย์ ดร. น. น. น. กรรมการ

ศาสตราจารย์ ดร. น. น. น. กรรมการ

ศาสตราจารย์ ดร. น. น. น. กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์ ดร. วีรยุทธ วิเชียรโชติ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑. ในระหว่างเพศ

ก. ทั้งกลุ่มเพศหญิงและเพศชายมีทัศนคติที่ตีเหมือน ๆ กันในเรื่อง การลงโทษเด็กเมื่อเด็กกระทำความคิด " การเชื่อฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีอายุมากกว่า " การแยกเด็กหญิง - ชายวัยรุ่นให้เรียนคนละแห่ง " การมีบุตรหลาย ๆ คน " และ " การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน "

ข. ทั้งกลุ่มเพศหญิงและเพศชายมีทัศนคติที่ไม่ตีเหมือน ๆ กันในเรื่อง " การให้เด็กตัดสินใจด้วยตนเอง " การคุมกำเนิด " การปล่อยให้เด็กสาววัยรุ่นออกไปเที่ยวนอกบ้านตามลำพัง " การแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา " และ " การนุ่งกระโปรงสั้น "

๒. ในระหว่างรุ่น

ก. กลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่น มีทัศนคติที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่กลุ่มสูงอายุมีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคน ดีกว่ากลุ่มวัยรุ่น ในเรื่อง " การลงโทษเด็กเมื่อเด็กกระทำความคิด " " การเชื่อฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีอายุมากกว่า " " การมีบุตรหลาย ๆ คน " และกลุ่มสูงอายุมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่ากลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนไม่ดีมากกว่ากลุ่มวัยรุ่น ในเรื่อง " การปล่อยให้เด็กสาววัยรุ่นออกไปเที่ยวนอกบ้านตามลำพัง " " การนุ่งกระโปรงสั้น " ส่วนในเรื่อง " การใช้วิธีการคุมกำเนิด " กลุ่มสูงอายุมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่ากลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มวัยรุ่นไม่ดีมากกว่ากลุ่มกลางคน

ข. ทั้งกลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคน และกลุ่มวัยรุ่น มีทัศนคติที่ตีเหมือน ๆ กัน ในเรื่อง " การแยกเด็กหญิง - ชายวัยรุ่นให้เรียนคนละแห่ง " " การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน " และมีทัศนคติที่ไม่ตีเหมือน ๆ กัน ในเรื่อง " การแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา " ส่วนในเรื่อง " การให้เด็กตัดสินใจด้วยตนเอง " กลุ่มสูงอายุ กลุ่มกลางคนมีทัศนคติที่ไม่ดี กลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติที่ดี แต่ทั้งสามกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

๓. ในระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม,

ก. กลุ่มในเมืองและกลุ่มในชนบท มีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่กลุ่มในเมืองมีทัศนคติที่ดีมากกว่ากลุ่มในชนบท ในเรื่อง "การเชื่อฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีอายุมากกว่า" และ กลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่ากลุ่มในเมือง ในเรื่อง "การนุ่งกระโปรงสั้น"

ข. ทั้งกลุ่มในเมืองและในชนบท มีทัศนคติที่ดีเหมือน ๆ กันในเรื่อง "การลงโทษเด็กเมื่อเด็กกระทำความผิด" "การแยกเด็กหญิง - ชายวัยรุ่นให้เรียนคนละแห่ง" การมีบุตรหลาย ๆ คน " การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน" และมีทัศนคติที่ไม่ดีเหมือน ๆ กัน ในเรื่อง "การใช้วิธีการคุมกำเนิด" "การปล่อยให้เด็กสาววัยรุ่นออกไปเที่ยวนอกบ้านตามลำพัง" "การแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา" ส่วนในเรื่อง "การให้เด็กตัดสินใจด้วยตนเอง" กลุ่มในเมืองมีทัศนคติที่ดี กลุ่มในชนบทมีทัศนคติที่ไม่ดี แต่ทั้งสองกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

Thesis Title Changing Mores of Individuals of Different
Generation and Social Setting.

Name Miss Poomareing Arriyagabutra, Department of
Psychology.

Date May, 12, 1970

Abstract

The purpose of this study aimed at comparing the attitude of individuals of different sexes, generations and social settings on the following mores, punishing children when they did something wrong, Letting young women go out alone, Having seperate schools for boys and girls, respecting the views of one's elders, Using birth control devices, Having many children, Women wearing mini-skirts, Allowing young people to make their own decisions, Marrying someone of a different race and religion, Being faithful to one's religion.

The adapted Semantic Differential Scale for Thai Culture was used to interview the samples six families in Prachub Kirikun province, four families in Angtong and ten families in Bangkok - Dhonburi, in three generations grand-mother grand-father, father-mother and son-daughter. All of these 120 individuals were cross-classified into sex

(male and female), generation (old age, middle age, teenage) and social setting (urban and rural). The three-way analysis of variance and studentized q-statistic were used to analyze the data. The result were :-

1. Between Sexes.

a. Both attitudes of male and female were good in the following mores ! "Punishing children when they did something wrong" "Respecting the views of one's elders," "Having seperate schools for boys and girls," "Having many children," "Being faithful to one religion,"

b. Attitudes of both sexes were bad with respect to "Letting young women go out alone," Women wearing mini - skirts," "Allowing young people to make their own decisions," "Using birth control devices" and "Marrying someone of different race and religion,"

2. Between Generations.

a. There were significantly different between the attitudes of the old age, the middle age and the teenage in that the old age group had better than the teenage group with respect to "Punishing children when they did something wrong," "Respecting the views of one's elders" "Having many children," And the old age was more negative than the middle age, the middle age was even more negative than the teenage with respect to "Letting young women go out alone," "Women wearing mini-skirts," However with referer to "Using birth-control device" the

attitude of the old age was more negative than the teenage and the teenage was more negative than middle-age group.

b. All ages had positive attitudes with regard to "Having separate schools for boys and girls" "Being faithful to one religion," And all of the three groups had negative attitudes with respect to "Marrying someone of different race and religion." However with referer to "Letting young peoples to make their own decisions" the attitudes of the old age and the middle age were negative, the teenage was positive but not different significantly.

3. Between Social Settings.

a. Both attitudes of the rural and the urban were different significantly in that the rural had better attitude than the urban with respect to "Respecting the views of one's elder." And the rural was more negative than the urban with respect to "Women wearing mini-skirt".

b. Both Social Settings had favorable attitudes with regrad to "Punishing children when they did something wrong," "Having separate schools for boys and girls," "Having many children," "Being faithful to one religion." And both had the negative attitudes with respect to "Using birth control device," "Letting young people go out alone," "Marrying some one of a different race and religion." "However with referer to "Letting young women to make their own decision." The rural had negative attitude and, the urban had pasitive attitude.

กิติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือจากท่านอาจารย์ ดร.วีรบุทธิ์ วิเชียรโชติ เป็นผู้ตรวจแก้ไขหัวข้อวิทยานิพนธ์ และแบบเสนอโครงการวิทยานิพนธ์จนได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย และเป็นผู้ที่ได้ให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ ตลอดมา อาจารย์ประสาร มาลากุล อาจารย์สุภาพรรณ พรหมพิทักษ์ เป็นผู้ตรวจแก้ไขในด้านภาษา คุณบุญชม ศรีสะอาด แห่งวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เป็นผู้ให้คำแนะนำระเบียบวิธีการวิจัย คุณวิจิตร สายะวารานนท์ และคุณอุเทน ปัญญโญ เป็นผู้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยขอถือโอกาสกราบขอบพระคุณท่านที่ได้รับการกล่าวนามมาข้างต้นเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย.

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

รายการตารางแสดงผลการวิจัย

บทที่ ๑

บทนำ ..... หน้า ๑

บทที่ ๒

วิธีดำเนินงานและวิธีรวบรวมข้อมูล ..... หน้า ๑๔

บทที่ ๓

ผลการวิจัย ..... หน้า ๒๒

บทที่ ๔

การอภิปรายและตีความหมาย ..... หน้า ๖๕

บทที่ ๕

บทสรุป ..... หน้า ๗๕

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

รายการตารางแสดงผลการวิจัย

ตารางที่ ๑.	แสดงจำนวนคนจำแนกตามเพศ รุน และสภาพ ของสังคม.....	หน้า ๑๔
ตารางที่ ๒.	แสดงระดับการศึกษาจำแนกตามเพศ.....	หน้า ๑๕
ตารางที่ ๓.	แสดงระดับการศึกษาจำแนกตามรুন.....	หน้า ๑๖
ตารางที่ ๔.	แสดงระดับการศึกษาจำแนกตามสภาพแวดล้อม ทางสังคม.....	หน้า ๑๖
ตารางที่ ๕.	คาสถิติพื้นฐานของแบบสอบถามในเรื่อง "การ- ให้เด็กตัดสินใจด้วยตนเอง"	หน้า ๒๔
ตารางที่ ๖.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในเรื่อง "การให้เด็กตัดสินใจด้วยตนเอง".....	หน้า ๒๕
ตารางที่ ๗.	คาสถิติพื้นฐานของแบบสอบถามในเรื่อง "การ- ลงโทษเด็ก เมื่อเด็กกระทำความผิด".....	หน้า ๒๖
ตารางที่ ๘.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในเรื่อง "การ- ลงโทษเด็ก เมื่อเด็กกระทำความผิด".....	หน้า ๒๘
ตารางที่ ๙.	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยในเรื่อง " การลงโทษ เด็ก เมื่อเด็กกระทำความผิด" จำแนกตามรুন.....	หน้า ๒๘
ตารางที่ ๑๐.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกริยารวม ของเพศกับสภาพสังคม ในเรื่อง "การลงโทษเด็ก เมื่อเด็กกระทำความผิด".....	หน้า ๓๐
ตารางที่ ๑๑.	คาสถิติพื้นฐานของแบบสอบถามในเรื่อง "การ- เชื่อฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีอายุมากกว่า".....	หน้า ๓๑
ตารางที่ ๑๒.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในเรื่อง "การ- เชื่อฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีอายุมากกว่า".....	หน้า ๓๓
ตารางที่ ๑๓.	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยในเรื่อง "การเชื่อฟัง ความคิดเห็นของผู้ที่มีอายุมากกว่า" จำแนกตามรুন.....	หน้า ๓๔

ตารางที่ ๑๔.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกริยารวมระหว่าง รุ่นและสภาพสังคมในเรื่อง "การเชื่อฟังความคิดเห็น ของผู้ที่มีอายุมากกว่า"	หน้า ๓๕
ตารางที่ ๑๕.	คาสติพิพินฐานของแบบสอบถามในเรื่อง "การใช้ วิธีการคุมกำเนิด"	หน้า ๓๖
ตารางที่ ๑๖.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในเรื่อง "การใช้ วิธีการคุมกำเนิด"	หน้า ๓๗
ตารางที่ ๑๗.	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยในเรื่อง "การใช้วิธี การคุมกำเนิด" โดยจำแนกตามรุ่น	หน้า ๓๘
ตารางที่ ๑๘.	คาสติพิพินฐานของแบบสอบถามในเรื่อง "การปล่อยให้ เด็กสาววัยรุ่นออกไปเที่ยวนอกบ้านตามลำพัง"	หน้า ๓๙
ตารางที่ ๑๙.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในเรื่อง "การปล่อยให้ เด็กสาววัยรุ่นออกไปเที่ยวนอกบ้านตามลำพัง"	หน้า ๔๑
ตารางที่ ๒๐.	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยในเรื่อง "การปล่อยให้ เด็กสาววัยรุ่นออกไปเที่ยวนอกบ้านตามลำพัง"	หน้า ๔๒
ตารางที่ ๒๑.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกริยารวมระหว่าง เพศกับรุ่นในเรื่อง "การปล่อยให้เด็กสาววัยรุ่นออกไป เที่ยวนอกบ้านตามลำพัง"	หน้า ๔๓
ตารางที่ ๒๒.	คาสติพิพินฐานของแบบสอบถามในเรื่อง "การแยกเด็ก หญิง - ชายวัยรุ่นให้เรียนคนละแห่ง"	หน้า ๔๔
ตารางที่ ๒๓.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในเรื่อง "การแยก เด็กหญิง - ชายวัยรุ่นให้เรียนคนละแห่ง"	หน้า ๔๕
ตารางที่ ๒๔.	คาสติพิพินฐานของแบบสอบถามในเรื่อง "การแต่งงาน กับคนต่างชาติศาสนา"	หน้า ๔๖

ตารางที่ ๒๕.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในเรื่อง "การแต่งงานกับคนต่างชาติศาสนา"	หน้า ๔๗
ตารางที่ ๒๖.	คาสติพิพื้นฐานของแบบสอบถามในเรื่อง "การมีบุตรหลาย ๆ คน"	หน้า ๔๘
ตารางที่ ๒๗.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในเรื่อง "การมีบุตรหลาย ๆ คน"	หน้า ๕๐
ตารางที่ ๒๘.	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยในเรื่อง "การมีบุตรหลาย ๆ คน"	หน้า ๕๑
ตารางที่ ๒๙.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปฏิกริยารวมระหว่าง อายุกับสภาพสังคมในเรื่อง "การมีบุตรหลาย ๆ คน"	หน้า ๕๒
ตารางที่ ๓๐.	คาสติพิพื้นฐานของแบบสอบถามในเรื่อง "การนุ่งกระโปรงสั้น ๆ"	หน้า ๕๓
ตารางที่ ๓๑.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในเรื่อง "การนุ่งกระโปรงสั้น"	หน้า ๕๔
ตารางที่ ๓๒.	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยในเรื่อง "การนุ่งกระโปรงสั้น" โดยจำแนกตามรุ่น	หน้า ๕๕
ตารางที่ ๓๓.	คาสติพิพื้นฐานของแบบสอบถามในเรื่อง "การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน"	หน้า ๕๖
ตารางที่ ๓๔.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในเรื่อง "การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน"	หน้า ๕๗
ตารางที่ ๓๕.	คาสติพิพื้นฐานของแบบทดสอบ "รวมจารีตประเพณีของคนหัวเก่า ๕ เรื่อง"	หน้า ๕๘
ตารางที่ ๓๖.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน "รวมจารีตประเพณีของคนหัวเก่า ๕ เรื่อง"	หน้า ๕๙

ตารางที่ ๓๗.	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย "รวมจารีตประเพณีของคนหัวเก่า ๕ เรื่อง" โดยจำแนกตามรุ่น	หน้า ๖๐
ตารางที่ ๓๘.	คาสติพื้นฐานของแบบทดสอบ "รวมจารีตประเพณีของคนหัวใหม่ ๕ เรื่อง"	หน้า ๖๑
ตารางที่ ๓๙.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน "รวมจารีตประเพณีของคนหัวใหม่ ๕ เรื่อง"	หน้า ๖๒
ตารางที่ ๔๐.	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย "รวมจารีตประเพณีของคนหัวใหม่ ๕ เรื่อง" โดยจำแนกตามรุ่น	หน้า ๖๓